

де a_i – вільні параметри ($0 < a_i < 1$) визначають проміжні вузлові точки на вказаному інтервалі інтегрування задачі (1).

За вказаною методикою побудовані конкретні методи до п'ятого порядку точності, які на підставі експерименту підтвердили свою високу ефективність.

УДК 519.62

М.В. Кутнів

Національний університет “Львівська політехніка”, кафедра прикладної математики

ПРО РЕАЛІЗАЦІЮ ТОЧНИХ ТРИТОЧКОВИХ РІЗНИЦЕВИХ СХЕМ ДЛЯ МОНОТОННИХ ЗВИЧАЙНИХ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНИХ РІВНЯНЬ ДРУГОГО ПОРЯДКУ

© М.В. Кутнів, 2000

Обґрунтована реалізація точних триточкових різницеви́х схем через триточкові різницеві схеми m -го рангу при виконанні достатніх умов існування та єдиності розв’язку нелінійних монотонних крайових задач з кусково-гладкими коефіцієнтами та правими частинами. Побудовані триточкові різницеві схеми у вузлах сітки апроксимують розв’язок і його потік з m -м порядком точності.

The implementation of accurate three-point difference schemes by three-point difference schemes m -th order under a sufficient conditions for the existence and uniqueness of a solution nonlinear monotonic boundary value problems with piecewise smooth coefficients and right sides is proved. To construct a three-point difference schemes at grid points approximate a solution and its flux with m -th order of accuracy.

У роботах [1,2] побудовані точні триточкові різницеві схеми (т.т.р.с.) для нелінійної крайової задачі

$$\frac{d}{dx} \left[k(x) \frac{du}{dx} \right] = -f(x, u(x)), \quad x \in (0,1), \quad u(0) = A, \quad u(1) = B, \quad (1)$$

за умов

$$k(x) \in Q^{p+1}[0,1], \quad 0 < c_1 \leq k(x) \leq c_2, \quad (2)$$

$$f_u(x) \equiv f(x, u) \in Q^p[0,1], \quad \forall u \in R^1, \quad f_x(u) \equiv f(x, u) \in C^p(R^1), \quad \forall x \in [0,1], \quad (3)$$

$$p = 0,$$

$$|f(x, u)| \leq g(x) + c|u|, \quad g(x) \in L_2(0,1), \quad (4)$$

$$[f(x, u) - f(x, v)](u - v) \leq 0, \quad \forall u, v \in R^1, \quad (5)$$

що є достатніми умовами існування та єдиності розв’язку задачі (1). Тут $Q^p[0,1]$ - клас функцій з кусково-неперервними похідними до p -го порядку включно з скінченною кількістю точок розриву першого роду, c -невід’ємна константа. У [2,3] розроблена алгоритмічна реалізація т.т.р.с. через триточкові різницеві схеми (т.т.р.с.) m -го рангу за умов

(2)-(5) з $p = m$, а права частина т.р.с. додатково задовольняє умову $\frac{\partial \varphi^{(m)}(x,u)}{\partial u} \leq 0$. У цій роботі побудовані та обгрунтовані т.р.с. m -го рангу числового розв'язування задачі (1) лише за виконання умов (2)-(5), де $p = m$.

Для простоти обмежимося рівномірною сіткою $\omega_h = \{x_j = jh, j=1,2,\dots,N-1, h=1/N\}$ та однією точкою розриву, що збігається з i -м вузлом сітки x_i , в якому виконуються умови

$$u(x_i - 0) = u(x_i + 0), \quad k(x) \left. \frac{du}{dx} \right|_{x=x_i-0} = k(x) \left. \frac{du}{dx} \right|_{x=x_i+0}.$$

Т.т.р.с. для задачі (1) має вигляд [4]

$$(au_{\bar{x}})_x = -\varphi(x,u), \quad x \in \omega_h, \quad u(0) = A, \quad u(1) = B, \quad (6)$$

де

$$a(x_j) = \left[\frac{1}{h} V_1^j(x_j) \right]^{-1}, \quad (7)$$

$$\varphi(x_j, u) = \left[h V_1^j(x_j) \right]^{-1} \int_{x_{j-1}}^{x_j} V_1^j(\xi) f(\xi, u(\xi)) d\xi + \left[h V_2^j(x_j) \right]^{-1} \int_{x_j}^{x_{j+1}} V_2^j(\xi) f(\xi, u(\xi)) d\xi,$$

функція $u(\xi)$ в правій частині останньої рівності визначається згідно з формулою

$$u(\xi) = u_{j+(-1)^\alpha} + (-1)^{\alpha+1} b_\alpha V_\alpha^j(\xi) + w_\alpha^j(\xi, u), \quad \xi \in [x_{j-2+\alpha}, x_{j-1+\alpha}], \quad j=1,2,\dots,N-1, \quad (8)$$

$V_\alpha^j(x)$, $\alpha=1,2$ мають вигляд

$$V_1^j(x) = \int_{x_{j-1}}^x \frac{dt}{k(t)}, \quad V_2^j(x) = \int_x^{x_{j+1}} \frac{dt}{k(t)},$$

а $w_\alpha^j(x, u) \equiv w_\alpha^j(x, u, b_\alpha)$, $l_\alpha^j(x, u) \equiv l_\alpha^j(x, u, b_\alpha)$, $\alpha=1,2$ -розв'язки задач Коші:

$$\frac{d}{dx} w_\alpha^j(x, u, b_\alpha) = \frac{l_\alpha^j(x, u, b_\alpha)}{k(x)}, \quad \frac{d}{dx} l_\alpha^j(x, u, b_\alpha) = -f(x, u_{j+(-1)^\alpha} +$$

$$+ (-1)^{\alpha+1} b_\alpha V_\alpha^j(x) + w_\alpha^j(x, u, b_\alpha)), \quad x_{j-2+\alpha} < x < x_{j-1+\alpha},$$

$$w_\alpha^j(x_{j+(-1)^\alpha}, u, b_\alpha) = l_\alpha^j(x_{j+(-1)^\alpha}, u, b_\alpha) = 0, \quad \alpha=1,2,$$

$$b_\alpha = b_\alpha^j(u) = \left[V_1^j(x_{j+1}) \right]^{-1} \left\{ 2hu_{x,j} + w_2^j(x_j, u) - w_1^j(x_j, u) + \right. \\ \left. + (-1)^{\alpha+1} V_{3-\alpha}^j(x_j) [l_2^j(x_j, u) - l_1^j(x_j, u)] \right\}, \quad \alpha=1,2.$$

Зауважимо, що через функції $w_\alpha^j(x, u)$, $l_\alpha^j(x, u)$, $\alpha=1,2$ можна записати праву частину т.т.р.с. $\varphi(x_j, u)$

$$\varphi(x_j, u) = h^{-1} \sum_{\alpha=1}^2 (-1)^\alpha \left[l_\alpha^j(x_j, u) + (-1)^\alpha \frac{w_\alpha^j(x_j, u)}{V_\alpha^j(x_j)} \right]. \quad (9)$$

Згідно з [4], т.т.р.с. (6),(7) будемо реалізовувати через т.р.с. m -го рангу вигляду

$$\begin{aligned}
(a^{(m)} y_{\bar{x}}^{(m)})_x &= -\varphi^{(m)}(x, y^{(m)}), \quad x \in \omega_h, \quad y^{(m)}(0) = A, \quad y^{(m)}(1) = B, \\
a^{(m)}(x_j) &= \left[\frac{1}{h} V_1^{(m)j}(x_j) \right]^{-1}, \quad \varphi^{(m)}(x_j, y^{(m)}) = \\
&= h^{-1} \sum_{\alpha=1}^2 (-1)^\alpha \left[l_\alpha^{(m)j}(x_j, y^{(m)}) + (-1)^\alpha \frac{w_\alpha^{(\bar{m})j}(x_j, y^{(m)})}{V_\alpha^{(m)j}(x_j)} \right].
\end{aligned} \tag{10}$$

де $\bar{m} = 2[(m+1)/2]$ ($[\cdot]$ – ціла частина),

$$\begin{aligned}
V_\alpha^{(m)j}(x_j) &= (-1)^{\alpha+1} \sum_{p=1}^m \frac{[(-1)^{\alpha+1} h]^p}{p!} \left[\frac{d^{p-1}}{dx^{p-1}} \frac{1}{k(x)} \right]_{x=x_{j+(-1)^\alpha}}, \\
w_\alpha^{(s)j}(x_j, u) &= -\frac{h^2}{2} \frac{f_{j+(-1)^\alpha}}{k_{j+(-1)^\alpha}} + \sum_{p=3}^s \frac{[(-1)^{\alpha+1} h]^p}{p!} \frac{d^p w_\alpha^j(x_{j+(-1)^\alpha}, u, b_\alpha^{(s+1-p)})}{dx^p}, \\
s &= 2, 3, \dots, \bar{m}, \quad \sum_{p=3}^2 = 0, \quad w_\alpha^{(1)j}(x_j, u) = 0, \\
l_\alpha^{(s)j}(x_j, u) &= (-1)^\alpha h f_{j+(-1)^\alpha} + \sum_{p=2}^s \frac{[(-1)^{\alpha+1} h]^p}{p!} \frac{d^p l_\alpha^j(x_{j+(-1)^\alpha}, u, b_\alpha^{(s-p)})}{dx^p}, \\
s &= 1, 2, \dots, m, \quad \sum_{p=2}^1 = 0, \quad l_\alpha^{(0)j}(x_j, u) = 0, \\
b_\alpha^{(s-2)} &= b_\alpha^{(s-2)j}(u) = [V_1^{(s-1)j}(x_{j+1})]^{-1} \left\{ 2hu_{x,j} + w_2^{(s-1)j}(x_j, u) - w_1^{(s-1)j}(x_j, u) + \right. \\
&\quad \left. + (-1)^{\alpha+1} V_{3-\alpha}^{(s-1)j}(x_j) [l_2^{(s-2)j}(x_j, u) - l_1^{(s-2)j}(x_j, u)] \right\}, \quad s = 2, 3, \dots, \bar{m}.
\end{aligned}$$

Для доведення існування та єдиності розв’язку, встановлення оцінки точності т.р.с. (10) потрібні такі твердження з [4].

Лема 1. Нехай $0 < c_1 \leq k(x)$, $k(x) \in C^{m+1}[0, x_i] \cup C^{m+1}[x_i, 1]$, $f(x, u) \in C^m([0, x_i] \times R^1) \cup C^m([x_i, 1] \times R^1)$, тоді справедливі співвідношення

$$\begin{aligned}
V_\alpha^j(x_j) &= V_\alpha^{(m)j}(x_j) + O(h^{m+1}), \\
w_\alpha^j(x_j, u) &= w_\alpha^{(\bar{m})j}(x_j, u) + \\
&+ (1 - \bar{m} + m) \frac{[(-1)^{\alpha+1} h]^{m+1}}{(m+1)!} \frac{d^{m+1} w_\alpha^j(x_{j+(-1)^\alpha}, u)}{dx^{m+1}} + O(h^{m+2}), \\
l_\alpha^j(x_j, u) &= l_\alpha^{(m)j}(x_j, u) + O(h^{m+1}),
\end{aligned} \tag{11}$$

$$b_\alpha^j(u) = b_\alpha^{(m-1)j}(u) + O(h^m). \tag{12}$$

Лема 2. Нехай виконані умови леми 1, тоді

$$|a^{(m)}(x_j) - a(x_j)| \leq Mh^m, \tag{13}$$

$$\left| \varphi^{(m)}(x_j, u) - \varphi(x_j, u) \right| \leq Mh^m, \quad (14)$$

якщо m непарне;

$$\varphi^{(m)}(x_j, u) - \varphi(x_j, u) = \left\{ h^m \frac{k(x_j - 0)}{(m+1)!} \frac{d^m}{dx^m} \left[\frac{l_2^{j-1}(x, u)}{k(x)} \right]_{x=x_j-0} \right\}_x + O(h^m), \quad (15)$$

якщо m парне, де стала M не залежить від h .

Теорема 1. Нехай виконані умови леми 1, (4), (5), тоді $\exists h_1 \in (0, h_0)$, що $\forall h \in (0, h_1]$ т.р.с. (10) має єдиний розв'язок, точність якого характеризується оцінкою

$$\|y^{(m)} - u\|_{1,2,\omega_h}^* = \left[\|y^{(m)} - u\|_{0,2,\omega_h}^2 + \left\| k \frac{dy^{(m)}}{dx} - k \frac{du}{dx} \right\|_{0,2,\omega_h}^2 \right]^{1/2} \leq Mh^m,$$

де

$$k(x_j) \frac{dy^{(m)}(x_j)}{dx} = b_1^{(m-1)j} (y^{(m)}) + l_1^{(m)j} (x_j, y^{(m)}).$$

Доведення. Розглянемо оператор $\mathcal{A}_h(x, u) = \mathcal{B}_h u - \varphi^{(m)}(x, u)$, $\mathcal{B}_h u = -(a^{(m)} u_{\bar{x}})_x$, визначений у скінченно-вимірному гільбертовому просторі $L_2(\omega_h)$ зі скалярним добутком та нормою

$$(u, v) = \sum_{\xi \in \omega_h} hu(\xi)v(\xi), \quad \|u\|_{0,2,\omega_h} = (u, u)^{1/2}.$$

Для сіткових функцій, заданих на $\omega_h^+ = \omega_h \cup x_N$ введемо скалярний добуток і норму за формулами

$$(u, v)_{\omega_h^+} = \sum_{\xi \in \omega_h^+} hu(\xi)v(\xi), \quad \|u\|_{0,2,\omega_h^+} = (u, u)_{\omega_h^+}^{1/2}.$$

За умов теореми [2]

$$\begin{aligned} (\varphi(x, u) - \varphi(x, v), u - v) &\leq - \int_0^1 k(\eta) \left\{ \frac{d}{d\eta} [\hat{u}(\eta) - \hat{v}(\eta) - u(\eta) + v(\eta)] \right\}^2 d\eta \\ &\leq -c_1 \int_0^1 \left\{ \frac{d}{d\eta} [\hat{u}(\eta) - \hat{v}(\eta) - u(\eta) + v(\eta)] \right\}^2 d\eta, \end{aligned}$$

де в правій частині нерівності $u(\eta), v(\eta)$ визначені згідно з (8), а $\hat{u}(\eta), \hat{v}(\eta)$ мають вигляд

$$\hat{u}(\eta) = u_j \frac{V_1^j(\eta)}{V_1^j(x_j)} + u_{j-1} \frac{V_2^{j-1}(\eta)}{V_1^j(x_j)}, \quad \hat{v}(\eta) = v_j \frac{V_1^j(\eta)}{V_1^j(x_j)} + v_{j-1} \frac{V_2^{j-1}(\eta)}{V_1^j(x_j)}, \quad x_{j-1} \leq \eta \leq x_j.$$

Крім того, з (14), (15) випливає співвідношення

$$(\varphi(x, u) - \varphi(x, v), u - v) = (\varphi^{(m)}(x, u) - \varphi^{(m)}(x, v), u - v) + O(h^m).$$

Звідси $\exists h_1 \in (0, h_0)$, що $\forall h \in (0, h_1], 0 < \tilde{c}_1 \leq a^{(m)}(x)$,

$$(\varphi^{(m)}(x, u) - \varphi^{(m)}(x, v), u - v) \leq 0. \quad (16)$$

Тоді

$$(\mathcal{A}_h(x, u) - \mathcal{A}_h(x, v), u - v) \geq (\mathcal{B}_h(u - v), u - v) = \|u - v\|_{\mathcal{B}_h}^2 \geq 8\tilde{c}_1 \|u - v\|_{0,2,\omega_h}^2. \quad (17)$$

Отже, $\mathcal{A}_h(x, u)$, $\forall h \in (0, h_1]$ -сильно монотонний оператор, а тому [5] $\forall h \in (0, h_1]$ т.р.с. (10) має єдиний розв'язок $y^{(m)}(x)$, $x \in \omega_h$.

Для похибки $z(x) = y^{(m)}(x) - u(x)$, $x \in \omega_h$ одержимо задачу

$$\begin{aligned} & \left[a^{(m)}(x) z_{\bar{x}}(x) \right]_x + \varphi^{(m)}(x, y^{(m)}) - \varphi^{(m)}(x, u) = \varphi(x, u) - \\ & - \varphi^{(m)}(x, u) + \left[(a(x) - a^{(m)}(x)) u_{\bar{x}}(x) \right]_x, \quad z(0) = z(1) = 0. \end{aligned} \quad (18)$$

Рівняння (18) помножимо скалярно на z , тоді матимемо

$$\begin{aligned} & (\mathcal{B}_h z, z) - \left(\varphi^{(m)}(x, y^{(m)}) - \varphi^{(m)}(x, u), y^{(m)} - u \right) = \\ & = \left(\varphi^{(m)}(x, u) - \varphi(x, u), z \right) + \left((a - a^{(m)}) u_{\bar{x}}, z_{\bar{x}} \right)_{\omega_h^+}. \end{aligned} \quad (19)$$

З врахуванням (16) справедлива оцінка

$$(\mathcal{B}_h z, z) - \left(\varphi^{(m)}(x, y^{(m)}) - \varphi^{(m)}(x, u), y^{(m)} - u \right) \geq \|z\|_{\mathcal{B}_h}^2 \quad (20)$$

За допомогою нерівності Коші-Буняковського, використовуючи (13)-(15), оцінимо праву частину рівності (19)

$$\begin{aligned} & \left((a - a^{(m)}) u_{\bar{x}}, z_{\bar{x}} \right)_{\omega_h^+} \leq \|a^{(m)} - a\|_{0,2,\omega_h^+} \|u_{\bar{x}}\|_{0,2,\omega_h^+} \|z_{\bar{x}}\|_{0,2,\omega_h^+} \leq \\ & \leq M h^m \|z_{\bar{x}}\|_{0,2,\omega_h^+} \leq \frac{M h^m}{\tilde{c}_1} \|z\|_{\mathcal{B}_h}, \end{aligned} \quad (21)$$

$$\left(\varphi^{(m)}(x, u) - \varphi(x, u), z \right) \leq \left\| \varphi^{(m)}(x, u) - \varphi(x, u) \right\|_{0,2,\omega_h} \|z\|_{0,2,\omega_h} \leq \frac{M h^m}{2\sqrt{2}\tilde{c}_1} \|z\|_{\mathcal{B}_h}, \quad (22)$$

якщо m - непарне;

$$\left(\varphi(x, u) - \varphi^{(m)}(x, u), z \right) \leq M h^m \|z_{\bar{x}}\|_{0,2,\omega_h^+} \leq \frac{M h^m}{\tilde{c}_1} \|z\|_{\mathcal{B}_h}, \quad (23)$$

якщо m - парне. З оцінок (20)-(23) випливає, що $\|z\|_{\mathcal{B}_h} \leq M h^m$. Зауважимо, що енергетичний

простір $H_{\mathcal{B}_h}$ збігається з простором $\overset{\circ}{W}_2^1(\omega_h)$ і виконуються співвідношення еквівалентності норм

$$\gamma_1 \|u\|_{1,2,\omega_h} \leq \|u\|_{\mathcal{B}_h} \leq \gamma_2 \|u\|_{1,2,\omega_h},$$

де γ_1, γ_2 - константи, які не залежать від h . Отже, $\|z\|_{1,2,\omega_h} \leq M h^m$.

Оскільки

$$\begin{aligned} & \left\| k(x) \frac{dz}{dx} \right\|_{0,2,\omega_h} = \left\| b_1^{(m-1)j} (y^{(m)}) + l_1^{(m)j} (x, y^{(m)}) - b_1^j (u) - l_1^j (x, u) \right\|_{0,2,\omega_h} \leq \\ & \leq \left\| b_1^{(m-1)j} (y^{(m)}) + l_1^{(m)j} (x, y^{(m)}) - b_1^{(m-1)j} (u) - l_1^{(m)j} (x, u) \right\|_{0,2,\omega_h} + \\ & + \left\| b_1^{(m-1)j} (u) - b_1^j (u) \right\|_{0,2,\omega_h} + \left\| l_1^{(m)j} (x, u) - l_1^j (x, u) \right\|_{0,2,\omega_h} = \end{aligned}$$

$$= \left\| \frac{\partial}{\partial u} \left[b_1^{(m-1)j}(u) + l_1^{(m)j}(x, u) \right]_{u=\tilde{u}} z + \frac{\partial}{\partial u_{x,j}} \left[b_1^{(m-1)j}(u) + l_1^{(m)j}(x, u) \right]_{u=\tilde{u}} (z_{\bar{x}, j+1} + z_{\bar{x}, j}) \right\|_{0,2,\omega_h} +$$

$$+ \left\| b_1^{(m-1)j}(u) - b_1^j(u) \right\|_{0,2,\omega_h} + \left\| l_1^{(m)j}(x, u) - l_1^j(x, u) \right\|_{0,2,\omega_h},$$

то згідно з (11), (12), одержимо $\|z\|_{1,\infty,\omega_h}^* \leq Mh^m$. Теорема доведена.

Для розв'язування нелінійної т.р.с. m -го порядку точності (10) застосуємо ітераційний метод.

Теорема 2. Нехай виконані умови теореми 1, тоді $|\varphi^{(m)}(x, u) - \varphi^{(m)}(x, v)| \leq \tilde{L}|u - v|$,
 $\exists h_1 \in (0, h_0)$, що $\forall h \in (0, h_1]$, $0 < \tilde{c}_1 \leq a^{(m)}(x)$, ітераційний метод

$$\mathcal{B}_h \frac{y^{(m,n)} - y^{(m,n-1)}}{\tau} + \mathcal{A}_h(x, y^{(m,n-1)}) = 0, \quad x \in \omega_h, \quad (24)$$

$$y^{(m,n)}(0) = A, \quad y^{(m,n)}(1) = B, \quad n = 1, 2, \dots, \quad y^{(m,0)}(x) = A(1-x) + Bx,$$

$$\mathcal{B}_h y = -(a^{(m)} y_{\bar{x}})_x, \quad \mathcal{A}_h(x, y) = \mathcal{B}_h y - \varphi^{(m)}(x, y)$$

з $\tau = \tau_0 = \left(1 + \frac{\tilde{L}}{8\tilde{c}_1}\right)^{-2}$ збігається і для похибки справедлива оцінка

$$\|y^{(m,n)} - u\|_{1,2,\omega_h}^* \leq M(h^m + q^m), \quad q = \left(1 - \left(1 + \frac{\tilde{L}}{8\tilde{c}_1}\right)^{-2}\right)^{1/2}, \quad (25)$$

де стала M не залежить від h, m, n .

Доведення. Згідно з теоремою 1 маємо

$$\|y^{(m,n)} - u\|_{1,2,\omega_h}^* \leq \|y^{(m)} - u\|_{1,2,\omega_h}^* + \|y^{(m,n)} - y^{(m)}\|_{1,2,\omega_h}^* \leq Mh^m + \|y^{(m,n)} - y^{(m)}\|_{1,2,\omega_h}^*. \quad (26)$$

Враховуючи, що $f(x, u) \in C^{(m)}([0, x_i] \times R^1) \cup C^{(m)}([x_i, 1] \times R^1)$, одержимо

$$|\varphi^{(m)}(x, u) - \varphi^{(m)}(x, v)| \leq \tilde{L}|u - v|.$$

За допомогою нерівності Коші-Буняковського оцінимо величину

$$(\mathcal{A}_h(x, u) - \mathcal{A}_h(x, v), w) \leq \|u - v\|_{\mathcal{B}_h} \|w\|_{\mathcal{B}_h} + \|\varphi^{(m)}(x, u) - \varphi^{(m)}(x, v)\|_{0,2,\omega_h} \times$$

$$\|w\|_{0,2,\omega_h} \leq \|u - v\|_{\mathcal{B}_h} \|w\|_{\mathcal{B}_h} + \tilde{L}\|u - v\|_{0,2,\omega_h} \|w\|_{0,2,\omega_h} \leq \|u - v\|_{\mathcal{B}_h} \|w\|_{\mathcal{B}_h} +$$

$$+ \frac{\tilde{L}}{8} \|u_{\bar{x}} - v_{\bar{x}}\|_{0,2,\omega_h} \|w_{\bar{x}}\|_{0,2,\omega_h} \leq \left(1 + \frac{\tilde{L}}{8\tilde{c}_1}\right) \|u - v\|_{\mathcal{B}_h} \|w\|_{\mathcal{B}_h}.$$

Покладемо $w = \mathcal{B}_h^{-1}(\mathcal{A}_h(x, u) - \mathcal{A}_h(x, v))$, тоді

$$\|\mathcal{B}_h^{-1}(\mathcal{A}_h(x, u) - \mathcal{A}_h(x, v))\|_{\mathcal{B}_h} \leq \left(1 + \frac{\tilde{L}}{8\tilde{c}_1}\right) \|u - v\|_{\mathcal{B}_h}. \quad (27)$$

з (17), (27) випливає

$$\begin{aligned} (\mathcal{A}_h(x,u) - \mathcal{A}_h(x,v), \mathfrak{B}_h^{-1}(\mathcal{A}_h(x,u) - \mathcal{A}_h(x,v))) &\leq \left(1 + \frac{\tilde{L}}{8\tilde{c}_1}\right)^2 \|u - v\|_{\mathfrak{B}_h}^2 \leq \\ &\leq \left(1 + \frac{\tilde{L}}{8\tilde{c}_1}\right)^2 (\mathcal{A}_h(x,u) - \mathcal{A}_h(x,v), u - v). \end{aligned}$$

Отже, [6] ітераційний метод (24) збігається з $\tau = \tau_0 = \left(1 + \frac{\tilde{L}}{8\tilde{c}_1}\right)^{-2}$ в енергетичному просторі

$H_{\mathfrak{B}_h}$, який еквівалентний просторові $W_2^1(\omega_h)$ і для похибки справедлива оцінка

$$\|y^{(m,n)} - y^{(m)}\|_{1,2,\omega_h} \leq M_1 q^n.$$

Крім того

$$\begin{aligned} \left\| k(x) \frac{dy^{(m,n)}}{dx} - k(x) \frac{dy^{(m)}}{dx} \right\|_{0,2,\omega_h} &= \left\| b_1^{(m-1)j}(y^{(m,n)}) + l_1^{(m)j}(x_j, y^{(m,n)}) - \right. \\ &- \left. b_1^{(m-1)j}(y^{(m)}) - l_1^{(m)j}(x_j, y^{(m)}) \right\|_{0,2,\omega_h} \leq \left\| \frac{\partial}{\partial y^{(m)}} \left[b_1^{(m-1)j}(\tilde{y}^{(m)}) + l_1^{(m)j}(x_j, \tilde{y}^{(m)}) \right] \times \right. \\ &\times \left. (y^{(m,n)} - y^{(m)}) + \frac{\partial}{\partial y_{x,j}^{(m)}} \left[b_1^{(m-1)j}(\tilde{y}^{(m)}) + l_1^{(m)j}(x_j, \tilde{y}^{(m)}) \right] (y_{x,j}^{(m,n)} - y_{x,j}^{(m)}) \right\|_{0,2,\omega_h} \leq \\ &\leq K \|y^{(m,n)} - y^{(m)}\|_{1,2,\omega_h} \leq M_2 q^n. \end{aligned}$$

Звідси одержимо, що

$$\|y^{(m,n)} - y^{(m)}\|_{1,2,\omega_h}^* \leq M q^n. \quad (28)$$

З нерівностей (26), (28) випливає оцінка (25).

1. Кутнів М.В. Існування точних триточкових різницьових схем для монотонних звичайних диференціальних рівнянь другого порядку // Вісн. ДУ “Львівська політехніка”. 1998. №337. Т.2. С.340-343. 2. Кутнів М.В. Точные трехточечные разностные схемы для монотонных обыкновенных дифференциальных уравнений второго порядка и их реализация // Журн. вычисл. матем. и матем. физ. 2000. Т. 40. №3. С.387-401. 3. Кутнів М.В. Триточкові різницьові схеми високого порядку точності розв’язування нелінійних монотонних крайових задач для звичайних диференціальних рівнянь // Вісн. ДУ “Львівська політехніка”. 1999. №364. С.114-120. 4. Кутнів М.В., Макаров В.Л., Самарський А.А. Точные трехточечные разностные схемы для нелинейных обыкновенных дифференциальных уравнений второго порядка и их реализация // Журн. вычисл. матем. и матем. физ. 1999. Т. 39. №1. С.45-60. 5. Треногин В.А. Функциональный анализ. М., 1980. 6. Самарський А.А., Николаев Е.С. Методы решения сеточных уравнений. М., 1978.